

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Raptu virginum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

nam posito, quod dolo cum dolo compensetur, saltem unum debi-
tum cum alio debito debet compensari. Si ergo per violentiam, qua
intrauit mihi, es effectus meus debito: in centi, et in illa possessio, de
z consumitur ergo per illam violentiam quam tibi secundo adhibuit,
sum effectus: tunc debitor in centum, et in illa possessio, agitur de
bet unum debitum cum alio compensari. **P**roterea dicit ipse, non est
ratio dicitur, que debet esse inter istud interdictum unde vi, et
interdictum quod vi aut clam, quare ergo hic dicitur, quod ante
omnia est restituendus, est verum in eo, in quo passus est manus
dammum, et sic per compensationem non esset sublatum. **D**oc. nos tri-
citramontani tenent gl. nostram, vt Jaco. de Ere, Jac. Bar. et alij.
Non ob q. dicitur, quod dolo cum dolo compensatur, vel debi-
tum cum debito compensatur, q. vt hic glo. optime sentit illud est
verum, quando secundum dolo, vel secundum debitum, seu delictum
cum non absorbet, et extenuat primum. Sed hic secunda violentia
absorbet, et consumit primum: ideo de prima non potest obijci, et sic
non pot. dici, dolo cum dolo compensatur, vel violentia cum vio-
lencia, quia prima violentia est consumpta. Hic etia potest dici de
bitum cum debito compensari, q. primum debitum est sublatum,
vt s. vide vi. si quis in tantam, et l. certat. ff. quod me. cau. et vide gl.
sic intelligo gl. super verb. quid. Pro cuius euidencia debes scire
quod per. l. si quis in tantam, et per. l. certat. ff. quod me. cau. inult
violentiam, perdit omne ius, q. habebat in re, vel ad rez, seu pro il-
la re, sed si habebat aliud ius extra rem illam, licet forte illius rei
occasione, illud non perdit, vt l. qui vas. in prin. ff. de fur. et vi. cum
absit rem sibi subtraham, licet perdat sibi condictionem rursus
nam, que datur ad rem, non perdit actionem futuri, que datur ad ou-
plum, vel quadruplum, quod est extra rem. **D**odo ad propositum,
secunda violentia absorbet primam, quatenus propter prima vio-
lentiam poterat agi ad recuperandum rez, sed quatenus poterat
agi ad certa damna, et sic extra rem, propter secundam violentiam,
non consumitur prima, vt d. l. qui vas. Eadem ratione credo, quod
accusatio criminalis, que oritur ex prima violentia, non consumitur
per secundam, quia sicut accusatio non est ius in re, nec ad rem, nec
pro re. Et sic gl. que hic videtur velle, quod per secundam tollatur
prima, etiam quoad actionem criminalem, non videtur quod dicat
verum. **E**nde sic licet tamen dixerit quod prima violentia non co-
sumitur, quantum ad damna, et ad aliud interesse, tamen in hoc secun-
do iudicio, in quo petitur possessio restituendo, de illo primo non
poterit qri, qui a causa restitutionis habet privilegium, vt ante om-
nia, et nisi agatur super alia spoliatioe possessionis non consumpta
per secundam vim, vt s. dicit. **L**aus ergo, per quam petitur restitu-
tio possessionis est magis privilegiata, quam a causa, per quam peti-
tur restitutio damnum, et interesse propter vim, vt patet in d. c. q.
de ordi. cog. Non ob. l. si alius, s. bellissime, quod vi aut clam. **H**a-
cuna vis iniquitativa non consumit aliam, non enim quis prius
b iure suo, propter vim iniquitativam, secus in vi expulsiua, de
qua hic loquitur. Sumus expediti de gl. modo, restat alia queren-
da in gl. **P**rimo quero virum probationes facte de violentia in
cuius, non faciant in criminali. **H**ic dicit quod non, quia vide,
et signa per ver. desinatus. **D**e quo plene dicit vt doc. tangunt in l.
si q. clac. p. in. et l. ego plenissime in l. si. ff. vi bo. rapt. **E**tenim ad
5 vi. gl. ubi querit aliquas questiones. **Q**uerit gl. quia in exitu de
possessione, et recuperari incontinenti, an desinam violare per. **E**t
c gl. dicit quod non, quam vide. **E**rum dicit gl. ista, quia ille, qui
recuperat incontinenti, non amittit possessionem cuius, vt l. q.
s. eius igitur, et ibi no. de vi et vi arma, merito non deimit viucapere
licet glo. videatur aliud dicere, vt in l. qui possessionem, ff. de vi et
vi arma, et male. **Q**uero, si expulsiua recuperat incontinenti
possessionem, an habeat locum pena, si quis in tantam, s. vide vi.
Et hic dicit quod no. **I**ta questio potest intelligi duob. mo. **P**ri-
mo, an ego qui incontinenti per vim recuperat, incidit in l. i.
quis in tantam. **E**t tunc absque dubio gl. dicit quod no bene, quia
legitime feci, ergo, et vt l. si. ff. de adul. **S**ic potest intelli-
gi, an ille, qui per vim me expulsiua, et fuit ipse incontinenti expulsiua
incidit in l. si quis in tantam. **E**t licet gl. hic dicere videatur quod
non, contrarium tamen videtur dicere, d. l. qui possessionem, de vi et
vi arma, s. de excep. licet. **S**ecundum vnam lect. patet quod non
incidat in l. si quis in tantam, quia cum iste detur possessorem
non perdidit quia cuiusdem retinuit, no potest dici expulsiua, et in
quantum ad actionem cuiusdem non sufficit conatus, nisi habuerit
effectum, vt l. vulgaris, s. qui facti, ff. de fart. **C**irca legem nos
fram extra gl. quero, vidit quod exceptio spoliationis potest
obijci ipso spoliatoz, vt ante restitutionem de nullo audiatur et
7 gens per hanc l. et per ca. predictam. **Q**uero, an extraneo pos-
set obijci hec exceptio. **R**espondeo de iure cuius hoc non reperio, de
iure canonico bene reperitur quod spoliatus omnibus bonis no
potest ab alio criminaliter accusari, donec restituatur, vt extra de
f. resti. spoli. c. frequens, l. v. **Q**uero quando aliquis est accus-
fatus de violentia criminaliter, et de violentia conuictus, an ex virtus

te eiusdem iudicij possit fieri restitutio possessionis? **R**espondeo non, vt
sede actionis p. inchoate, vt l. interdictum, ff. de pub. iud.
sed per officium iudicis ex quadam equitate sic. **I**ta tenent hic
doc. **Q**uod dicit vt dicit in l. interdictum, s. qui equitare sic. **I**ta tenent hic
cto. de pub. iud.

ADDITIONES.

- a **ALEX.** **C** Si quis ad se fundum. Hanc l. multipliciter, et notabiliter, vt per An. in c. constitutus, de fil. presby. et dicit in l. naturalis ter. s. nihil commune, de acqui. pos. et vide omnia in q. in sum. **E**t ex hac lect. habes not. q. causa possessionis etiam est privilegiata quo ad petitionem restitutionum damnorum cuiuscumq. expoliati, licet spoliatus etiam incontinenti recuperat, et tenetur, ad possessionem, secus si recuperat ex intervallo, et secundum spoliatus recuperat incontinenti a primo spoliante, q. cum secundus spoliatus incontinenti recuperat, recuperat legitime non tenetur ad damna ultimo lata et no est alibi, et vide s. pro. col. et in vltima.
- b **ALEX.** **C** Si vero agit. **A**d de Bar. in l. naturaliter, s. nihil commune in v. combinatione, de acqui. pos. Bartol. in l. ordinarum, in v. quest. et vt. ff. de rei vendi.
- c **ALEX.** **C** Compensari violentia. **A**n vna violentia cu alia compensetur, et quo ad quid, adde gl. Bartol. in l. qui possessionem, de vi et vi arma.
- d **ALEX.** **C** Si expulsiua. **E**t ita hanc intellige in vi ablatiua, vel expulsiua, sicut in compulsiua, vt dicit Bartol. per illum text. ff. de cond. ob tur. cau. vel ista lect. non habet locum, si agatur per totum, no. Bartol. in l. in fin. s. quod met. cau.
- e **ALEX.** **C** **E**rum dicit gl. **E**t vide gl. Bartol. in l. qui pos. de vi et vi arma, et Bar. in l. si. ex contrario, in vi.
- f **ALEX.** **C** **E**t frequens, l. v. **A**d de Bar. in l. si te. s. de iur. deli.

Seruos. **S**erui violentiam committentes vltimo supplicio puniuntur, si ex precepto domini fecerint, in metallum damnantur, alie persone viles si violentiam committunt legitime puniuntur, puniuntur et iudic. qm de hoc crimine iudicare negligit. h. d.

Omnibus. **H**abere gentem armigeram coadunata, est crimen publicum legis Julie de vi, de quo etiam potest per inquisitionem procedi, hoc dicit ista lect.

De raptu virginum. Rub. XIII. LEX VNICA.

Raptores. **H**anc legem habuistis de verbo ad verbum supra de episcopa, audien. l. raptores, ideo dicit vt ibi.

ADDITIONES.

- a **ALEX.** **C** Raptores. **H**ic l. maxime in ver. vt hic pone intellige secundum text. valde not. **I**ust. de pu. iud. s. idem lex iul. de adul. in s. sin autem in istis vide **D**ath. in suis dicitis, distinc. c. r. et **B**ald. hic. **E**t an iste tit. habeat locum in rapiente meretricem per vim, et cum ea coeunte, vide text. no. in l. verum, in la. ff. de fur. et ibi **B**art. **E**t de hac materia vide **B**al. in l. raptores de episc. et cleri. **A**d de ad materiam huius leg. **B**artol. consil. l. in lib. in s. oportet, quero, dicit lex vel statutum, quod rapiens mulierem puniatur, modo vir rapuit mulierem, vel sponsam vel vrozem, de lapanari. **D**ic quod non, secundum **B**al. in l. ambigua, ff. de le. quia iste esset intellectus vitiosus, et lex debet esse sancta, immaculata, et sic debet esse eius interpretatio, l. cetera, s. ff. ff. etc. quod not. et hanc l. vide, et nota **B**al. in l. si quis non dicam rapere, de episc. et cleri. et gl. ibi super ver. sponsam, que non est alibi, secundum **A**ug. de quo per **B**al. in d. l. raptores, vide quod habes in trac. violentiam, ver. cas. et ho. et vide q. habes in l. sed si expulsiua, in prin. ff. ne quis cum quis in iud.

De emendatione seruorum. Rub. XIII. LEX VNICA.

Ivirgis. **D**ominus percutiens seruum, etiam si ex percussione mortuus fuerit, non punitur, nisi occiderit animo hoc fecerit, h. d. habetis hic gl. super verbo, de pulsa, quam not. multus; ad questionem de eo, qui percussit aliquem qui postea per plures menses post mortuus est ex vulnere, an pre sumatur mortuus ex vulnere. **R**espondeo distigue, an post triduum superuixerit, vel ambulauerit vel non, **H**abent decretalite super hoc casum extra de homi. non reco. do. in quo cap. et dicit hoc an no in digesto nouo.